

אשר ישודאל

פרשת
שמיני
תשפ"ה

גליון
תס"ד

השיעור השבועי

מפי מורינו הרה"צ

רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

להיות בזה העולם...

למשל: אם אדם הוא בגיל **עשרים ואחת**, אז הוא זכה לקבל "עשרים ואחד חגי פסח" שהיה בהם בזה העולם... ככל חג ובכל זמן הוא קיבל תוספת של קדושת הנשמה שלו, הוא זכה ליותר הכרה באמיתות מציאותו יתברך - להכיר את הקב"ה, שזו כל תכלית הבריאה, וכלשון הזוהר הקדוש (בא מב: [א]), שכל תכלית הבריאה היה **'בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדָּעוֹן לֵיה'** - כדי להכיר את הקב"ה! זו תכלית הבריאה, שאדם יזכה להכיר את הקב"ה! כל ענייני החיים שלו: איפה שהוא נולד, איפה שהתגדל, איפה שהתחנך, כל מה שעובר עליו בחיים, הכל בשביל תכלית

חסדי ה' יתברך, אנחנו אווזים בפרשת **שמיני**, השבוע הראשון אחר חג הפסח, והשבת הזאת נקראת אצל נשמות ישראל **"שבת מפתחות"**, ומנהג ישראל קדושים לעשות חלות בצורת מפתח, ובוודאי יש בזה לימוד חשוב ונחוץ מאד לעובדא ולמעשה לכל אחד מאיתנו, שבזה אנחנו מקשרים את החג הקדוש לכל ימות השנה.

אצל עם ישראל אין דבר כזה שהחג "עבר" ונחכה עד שיבוא החג הבא... אצל עם ישראל, כשמגיעים עיתותי רצון וזמנים קדושים של חגים ומקראי קודש, זה **'קנין'** שנשמות ישראל קונים בנפשם! כל חג וחג! כל אחד כפי זכותו שזוכה

א. מובא בדברי רביז"ל בליקו"מ ח"א סי' ל"ז.

קרא מִשֶּׁה לְאַהֲרֹן וּלְכֹהֲנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל;
ורבינו מגלה שם אור נפלא! כל תורה
בליקוטי מוהר"ן היא "אור חדש" שרבינו
הוריד לזה העולם, ופתח לנו את השערים
העליונים איך להתקרב אל הקב"ה!
ובתורה זו מגלה רבינו יסוד נורא מאד:

רבינו מתחיל עם דוגמא ב'מדע' של
העולם: הנה ידוע, שיש לעולם 'כח
המושך'; מדוע אנחנו לא מעופפים
באוויר? מה קושר אותנו אל הקרקע?
'כח המושך'. אדם לא שם לב לזה, והוא
חושב 'הנה לא עף באוויר, כי אני הולך
פה על הארץ'... אבל אם יתבונן בזה, הרי
כשהוא נמצא בתוך מים - זה לא ככה,
וכן כשטסים בחללית - יש מקום מסוים
שבו נגמר 'כח המושך', וצריכים להיות
קשור היטב אל החללית, כי אם לא -
מתעופפים באוויר...

וכך הקב"ה הטביע בעולם, שיש
בקרקע האדמה של כדור העולם 'כח
המושך', והוא דבר מפלאי הבריאה. ואכן,
זה לא גורם התפעלות אצל הרבה בני
אדם, כי לא חושבים על זה, חושבים
ש"זה הטבע"... אבל הטבע כולו אלקות!
'הטבע' גימטריא 'אלקים'! אין שום טבע,
הקב"ה בכל עת ורגע מנהיג את הבריאה,

**אחת: 'בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעוֹן לִיה' - שיזכה
להכיר את הקב"ה!**

ולכן, כל אלו הזמנים שעוברים
אצל כל אדם, ובפרט מתנות קדושות
מהקב"ה - זמני רצון שיש לעם ישראל,
בכל זה הם קונים לעצמם עוד יותר קנין
בהתקרבות להקב"ה!

ועתה, כשזכינו לצאת מימי פסח
הקדושים, מקובל אצל עם ישראל
שהשבת הראשונה נקראת "שבת
מפתחות", והשנה זה יוצא בפרשת שמייני.

והיום בלילה הוא זמן חשוב מאד - כ"ו
ניסן, הילולא קדישא של יהושע בן נון,
תלמידו של משה רבינו, וידוע אצלנו
שהוא גם הילולא של הרה"ק החסיד ר'
נחמן טולטשינער ז"ל - תלמידו של רבי
נתן ז"ל, ועלינו להבין איזה קשר יש
בין כל אלו הדברים, ומה אנחנו יכולים
לקחת מזה 'למעשה' - לשפר ולשפץ את
כל החיים שלנו, שנזכה באמת להתקרב
אל הקב"ה.

הסוד מונח בתורה שרבינו גילה
בפרשת שמייני - ליקוטי מוהר"ן, חלק
א', סימן ע"ב^[1], שהיא בנויה על הפסוק
הפותח את פרשתנו: "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי

ב. שזה מרמז על ע' פנים שיש לתורה - גילוי של התורה הקדושה שיש לה שבעים פנים! וכן זה מרמז על קדושת
עם ישראל למעלה מכל ע' אומות, כי יש שבעים אומות, ועם ישראל למעלה מהם, והם זוכים להכניע את כל הרע
של שבעים האומות ולהתקדש בקדושה עליונה, שזה מאד קשור לפרשת השבוע, כי בסוף הפרשה יש את כל ענייני
המאכלים המותרים והאסורים באכילה, שזה מלמד על הקדושה של עם ישראל, וכמו שכתוב שם "וַהֲתַקְדְּשֶׁתָּם
וְהָיִיתֶם קְדֹשִׁים".

וכמ"ש (תהלים לג, ו) **"בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נִעְשׂוּ" - כל הדיבורים של הבריאה, כביכול הקב"ה חוזר ואומר, וכך נהיה, בבחינת (שם, ט): "כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד!"**

אז אנחנו עומדים על קרקע האדמה, ולא עפים למעלה, מחמת שיש 'כח המושך'.

ממשיך רבינו ומסביר, שמלבד 'כח המושך' הגשמי, יש גם 'כח המושך' ברוחניות; **לאלקות, לאור של הקב"ה, ולאור הצדיקים, יש 'כח המושך'!**

אבל אדם צריך לשמור שלא יצא מן 'כח המושך' הזה... כי אכן יש לו כח חזק ל'כח המושך', אבל באפשר גם לנתק זאת מן האדם [אלו האסטרונאוטים שעולים עד הלבנה ויוצאים מ'כח המושך', הם צריכים להתמודד עם דברים לא קלים... שם למעלה הכל עף, והנה הרי הם צריכים לאכול (עד שחוזרים חזרה לוקח זמן...), ואיך יכניס את האוכל אל הפה?... האוכל מתחיל לעוף... ואיך הם יכניסו את האוכל לפה?... ולכן יש כזאת חכמת-טכנולוגיה שעושים חדר מיוחד שמוציאים ממנו את 'כח המושך', וכך יכולים ללמוד איך לנהוג בכאלה מצבים], ואמנם לפי הטבע - אדם נמשך כל הזמן אל 'כח המושך', אבל כל זה בתנאי שלא ניתקו אותו מזה... אם כך, לא רק שהוא 'נשאר במקומו', אלא הוא תמיד נמשך אל ה'כח המושך' הזה!

ורבינו נותן לזה דוגמא: כשלוקחים חפץ כלשהו, וזורקים אותו כלפי מעלה, הרי לכמה שניות הפסיקו ממנו את 'כח המושך', ועל כן הוא עלה למעלה, אבל רק לזמן מועט, כי תיכף אחר שהופסק כח הזריקה - שוב מגיע 'כח המושך' והחפץ יורד למטה... וכשהוא יורד למטה - זה בכח גדול מאד, ואדרבה! ככל שיורד ממקום יותר גבוה, כן ה'נחיתה' היא בכח יותר גדול...

אומר רבינו הקדוש: **לגילוי אלקות, לאור השכינה הקדושה, לאור הצדיקים, מסביר רבינו, יש 'כח המושך'!**

ובהמשך התורה אומר רבינו, שעל כן המשכן - המקום של השארת השכינה - נקרא **'משכן'**, שזה ג"כ לשון **'מושך'**, כי בעצם, הקדושה מושכת את כל נשמות ישראל אליה! יש לקדושה 'כח המושך' למשוך את האדם!

והסוד הזה שמגלה רבינו, הוא חידוש נפלא מאד, כי רוב בני אדם חושבים: 'כדי להתקרב להקב"ה, אני צריך לשנות את הטבע שלי, את כל המשיכות הלא-טובות שלי שיש לי מילדותי' - כל מיני רצונות לא טובים ותאוות, כל מיני ירידות שבאמת מפריעים לו, והוא תמיד עושה את החשבון 'אני צריך לשבור את הכל, ולעבוד על עצמי, ורק כך אזכה להיות איש כשר'... **אבל כאן מגלה רבינו כזה סוד, שב עצם אם היית מניח את**

יש 'כח המושך' כמו של 'מגנט', רק צריכים שלא יהיה דבר המפסיק בין האדם אל הקדושה... ועיקר החידוש של רבינו בגילוי הזה, שאדם לא צריך לייצר ולבנות משהו חדש, אלא אם לא יהיו הדברים המפריעים - זה נעשה אוטומטית! אדם חושב: "אני צריך עכשיו 'לעשות עבודות' כדי לחזור להקב"ה"... ואכן, צריכים לעשות תשובה, אבל העניין של 'תשובה' הוא 'חזרה', וכלשון הזוהר הקדוש (תיקונים דף מג): המובא בדברי רביז"ל (ריש תורה לה), שסוד התשובה היא "זִרְקָא" [שם של אחד מטעמי-המקרא], "דְּאִזְדְּרִיקַת לְאֵתֵר דְּאֵתְנָטִילַת מִתְמָן" - זה נזרק בחזרה אל המקום שהוא בא משם; וזה בדיוק הכח של ה'מגנט' - 'כח המושך', שהנה יצאת מן כח המשיכה הזה, והתחלת להיכנס בדברים לא-טובים ובדברים אסורים עפ"י התורה, ועי"ז עשית 'מסך' שחוסם ומבדיל בינך לבין הקדושה, ולכן באמת ירדת ונפלת, והגעת למה שהגעת... ועתה צריכה להיות עבודתך להסיר את המחיצה הזאת! תחזור אל המקור שלך - אל המקום שבאמת באת משם! הנשמה שלך היא נשמה קדושה וטהורה שהגיעה מרום גבהי מרומים, והיא קשורה ודבוקה תמידית אל הקב"ה, רק עליך להסיר את כל המחיצות שנתהו, כל אחד כפי עניינו...

כי יש לכל אחד מחיצה כפי עניינו -

עצמך להיות נמשך אחר הקדושה, דהיינו שלא היית מכניס בעצמך את כל הדברים השליליים שמרחיקים אותך מן הקדושה, והיית נותן את עצמך "ללכת עם הזרם" - כמו שאומרים (לזרם'...), ממילא היית נמשך אחר הקדושה! היית נמשך אחר הקב"ה והצדיקים בלי שום צמצום! הם היו מושכים אותך!

וכשאדם אכן מגיע לכל אלו הדברים הלא-טובים, זה עושה מחיצה בינו לבין 'כח המושך', ומנתקו ממנו; וזה כמו 'מגנט'^[ג], שהוא ג"כ בנוי גם על 'כח המושך' [זה נקרא "מצפן", כי בצד צפון של העולם יש 'כח משיכה' מיוחד], והכח של ה'מגנט' הוא חזק מאד [אנחנו מכירים 'מגנטים' קטנים - שמשתמשים למשחקי ילדים וכו', אבל לפעמים יש 'מגנט' שהוא מופעל 'בגדול', ומשתמשים עם זה בשביל בניית בתים וכו', ובפרט אם זה עם כח חשמלי - זה יכול למשוך בניינים שלמים!], והוא מושך אליו כל דבר-מתכת.

אולם, אם שמים דבר החוצץ והמפסיק בין ה'מגנט' לאותו הדבר שנמשך אליו - הוא כבר לא יוכל להימשך... [רק זה צריך להיות דבר ממשי המפסיק ביניהם, ולא דבר דק, ובזה נאבד 'כח המושך'].

אומר רבינו: אותו דבר אצל הקדושה,

ג. אגב, רבינו ז"ל אומר (ספר המידות, אות הריון ומפלת, סעיף ב'), שסגולה להריון תקין לאשה - שתישא אצלה מוגנט.

מגלה את רצון הקב"ה! הוא נותן לך עצות איך אתה יכול להסיר את כל המחיצות האלו ואת כל המחסומים האלו שבינך לבין הקב"ה! ולכן יש לו להצדיק ג"כ 'כח המושך', ומסביר רבינו: כי הצדיק הוא כמו עפר, בבחינת "וּנְפֹשִׁי כְּעָפָר לְכָל תְּהִיָּה", וכלשון הפסוק (בראשית יח, כז) "וְאַנְכִי עָפָר וָאֶפֶר", ומהיכן מגיע 'כח המושך'? מתוך עפר האדמה, הקב"ה הטביע בתוך עפר האדמה שימשוך את האדם למטה, והצדיק כ"כ ביטל את עצמו עד שהוא כמו 'חתיכת אדמה', וממילא יש לו את 'כח המושך' כמו עפר הארץ...

ממשיך רבינו ומגלה: אם יש כזה 'כח המושך', מה המונע בני אדם מלהימשך לזה? אומר רבינו: 'יֵשׁ בְּנֵי אָדָם, שְׁעַל יְדֵי דְבוּרָם וּמַעֲשֵׂיהֶם, הֵם מְכַרְּיָם אֶת בְּנֵי אָדָם לְהַפְסִיקָם וּלְהַרְחִיקָם מֵהַצְדִּיק' - רבינו מחדש פה את החידוש הנפלא הזה, שבעצם כולנו היינו רצים ונמשכים אחר הצדיק, וזוכים למה שאפשר לזכות, אבל יש בני אדם שהם כמו ה'מחיצה' הנ"ל, וְהֵם מְכַרְּיָם אֶת בְּנֵי אָדָם לְהַפְסִיקָם וּלְהַרְחִיקָם מֵהַצְדִּיק, ואיך? 'עַל יְדֵי דְבוּרָם וּמַעֲשֵׂיהֶם' - אדם נמצא פה בזה העולם, והוא 'בעל-בחירה', והוא יכול להוציא מהפה שלו דיבורים שיבלבלו את האדם עד שיגרום לעשות מחיצה בינו לבין הצדיק...

הנה האדם הזה כבר נמשך אחר הצדיק,

כפי מה שהוא גרם, כן הוא בנה מחסום החוצץ בינו לבין הקב"ה [בבחינת (ישעיה נט, ב) "אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הָיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם"], זו מחיצה המבדלת בין האדם אל הקדושה, ועליך רק להסיר את המחיצה הזאת...

ומעתה מובן לכל אחד שזה כבר "סיפור אחר לגמרי" מאם היה צריך 'לבנות משהו חדש', כי אם אדם היה צריך לבנות "משהו חדש", והיה צריך להיכנס לכל מיני "עבודות", ולבנות בניינים ברוחניות, הרי זה כמשל לבנין גשמי: ישנו קבלן שהוא בונה בנין, הרי זו 'עבודה שלימה'... אז אדם היה אומר: 'וכי יש לי כח לזה?'... ובא רבינו ומגלה שבעצם אתה כבר בנוי! הכל כבר עשוי, הכל מוכן, רק תסיר את המחיצה, תסיר את המחסום הזה, תסיר את אותו הדבר ש"מְבַדֵּיל בֵּינֵיכֶם וּבֵין אֱלֹהֵיכֶם", ותראה שאתה רץ... עף... זה טס אל הקדושה!

זהו החידוש הנפלא שרבינו מחדש בתורה זו, ואשרי הזוכה להבין את העניין הזה, ולקחת את זה לעובדא ולמעשה!

ורבינו מדבר לגבי הצדיקים, כי רבינו מכניס את זה בתוך הפסוק "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל" - משה רבינו, הצדיק, קורא לכולם! ומסביר רבינו, שבעצם היה כל אחד ואחד מעצמו נמשך אחר הצדיק, מדוע? כי מה הצדיק מגלה? הצדיק

את האדם לגמרי! זה עושה את המחיצה הזאת שגורמת לו פתאום לא להרגיש כבר שום משיכה... וזה ממש כמו ששמים דבר חוצץ בין 'מגנט' לדבר־המתכת, וכבר אין חיבור ביניהם... ולא רק שהוא לא מרגיש שמושכים אותו, אדרבה! הוא מרגיש שאין לו שום קשר, והוא לעוף ולטוס... לאן אתה טס? לא יודע... לעולם התווה...

אותם האסטרונאוטים שטסים למעלה ויוצאים חוץ ל'כח המשיכה', אם לא היו קושרים את עצמם עם חבל חזק - היו מתעופפים ומרחפים, וזהו... ויש כזאת חכמה איך לקשור עצמם היטב קודם שעולים לחלל השמים, וזהו הסוד האמור: **אם אדם קושר את עצמו חזק אל הצדיק, אז אפילו אם בִּין־כך הוא יצא קצת מן 'כח המושך' הזה, כל זמן שהוא קשור אל הצדיק, קשור אל הקב"ה, קשור אל התורה הקדושה, הוא לא יאבד וירחף!**

וזה פירוש הכתוב אצל עם ישראל (דברים לב, ט): **"יַעֲקֹב חָבַל נַחֲלָתוֹ"** - ענין **חָבַל** הקשירה האמור, שאם הוא קשור בזה היטב, אז אפילו אם יארע שהוא מתחיל לצאת לחוץ ולעוף - אם הוא זכה להתקרב באמת - הצדיק יתחיל למשוך אותו בחזרה... ואז כבר יש מלחמה בין שני הכוחות: מצד אחד אמנם הצדיק מושך אותו, כי הוא קשור בחבל חזק מאד, מחמת שזכה להתקרב - והתלהב מאד: הוא התחיל ללמוד תורה, התחיל לשמור על שלום־ביתו, התחיל אצלו

והוא זוכה כבר להרגיש משהו בהצדיק, כי אם אדם זוכה - לפעמים הוא מרגיש איזו הארה והתנוצצות מאור הצדיק [וכמו שרבינו אומר (שיחות הר"ן, סימן קצד), שלפעמים מתגלה לאדם איזה משהו של דביקות, עד שכל העולם כולו לא שייך אצלו...], ובפרט כשמגיעים זמני רצון - חג הפסח, 'ליל־הסדר', שמתגלים אז אורות גדולים, וכל אחד כפי עניינו מרגיש איזו התרוממות והתעלות, והוא תמיד חושב 'הלוואי הייתי יכול להחזיק בזה תמיד'... ומה באמת קרה? מי עשה את ההפסק הזה? אומר רבינו: **יש בני אדם שע"י דיבורם ומעשיהם מרחיקים את האדם...**

אדם מתלהב מאד - "מאז שהתקרבת אל הצדיק, התחלתי כ"כ לעשות דברים טובים! לפניכן לא ידעתי מכלום, לא ידעתי איך להתנהג, ואף שזכיתי להתחתן - לא ידעתי שלום... ולא 'התחלתי' אפילו להבין מה אני צריך לעשות בחיים שלי - איך להתנהג בדרך ארץ ובצניעות והנה פתאום מתחילים ללמד אותי, לתת לי שכל"... ואכן הוא מתחיל להימשך אחר האור הזה - הנשמה שלו נמשכת בכח גדול אחר הצדיק ודיבוריו הקדושים, והנה לפתע זה פוסק... מה מונעו ומעכבו? מה קרה פתאום? כי הנה מישוהו מגיע ומבלבל אותו - "מי אומר שזה באמת צדיק?... מי אמר לך?... והבלבול הזה - זה מה שהורס

הוא סתם עף באוויר... אין לו שום דבר... איפה אתה נמצא? בעולם התווה... וכמו אותו אסטרונאוט, ברגע שהוא ניתק מהחבל - הוא מתעופף אל התווה... כך הוא אצל מי שאינו זוכה להיות מקושר חזק אל הצדיק.

ובזה נחוץ מאד להדגיש: וכי הצדיק רוצה לקשר את האדם "אליו"?... הוא רוצה אותך בשביל 'עצמו'?!... הלוא הצדיק בפני עצמו הוא ככלום ממש, וכמו שרבינו מקדים לומר בתורה זו, שהצדיק הוא כולו עפר - הוא כמו כלום! והוא 'מקשר אותך' הכוונה שהוא מקשר אותך אל המקור - אל הקב"ה, כי אלקות נמצא בכל מקום, וכמאמר הבעש"ט הקדוש: 'הַכֹּל אֱלֹקוֹת וְאֵלֶּקוֹת הוּא הַכֹּל'; וְלָשֶׁם הַצַּדִּיק לְקַשֵּׁר אוֹתָךְ, לא שהוא מקשר אותך "אליו", מה יש לו לקשר אותך אליו?... הצדיק בעצמו הוא עפר - שום דבר!

הכלל, זוהי כל עבודתו של האדם - לראות להסיר את כל המחיצות המפרידות בינו לבין הקדושה, ולבקש על זה הרבה מהקב"ה.

ובזה אנחנו מגיעים לעניין ה"מפתחות" שמוסרים לנו ביציאת מצרים; ויוסבר: בגלות מצרים, התקיים בדיוק ההפך מ'כח המושך', ורבינו מכנה זאת בשם 'כח המכריח', מה הכוונה? שמכריחים אותו להינתק מן 'כח

איזה דבר בחיים שלו, ולכן הוא זוכה להיות קשור אל הצדיק, ואף אם מתרחק מעט - הצדיק מושכו בחזרה, אבל אז פתאום מגיעה ההתנגדות שכנגד, והיא תוספת ומושכת אל הצד השני... וממילא יש מלחמה של משיכה לכאן ולכאן...

ומי מנצח במלחמה הזאת? כלל גדול בידינו: "כל דאלים, גבר" [החזק יותר - גובר], זה תלוי בך! אתה נמצא באמצע, מצד אחד מושכים אותך לדברים לא-טובים, ומאידך - הצדיק מושך אותך אל הצד השני, ועכשיו: איך אתה מחליט?... ואכן הניסיון הוא גדול, אבל החידוש שרבינו מחדש פה, שזה הרבה יותר קל ממה שאדם חושב, וכאמור: לא שאתה צריך לבנות ולייצר משהו חדש, זה כבר ככה בטבע! כבר נטבע בך הכח הזה להימשך אחר הצדיק, אחר התורה, אחר כל דבר שקשור לאלקות, זה הטבע שלך! רק עליך להיזהר מאד שלא יבוא איזה מישוה כדי לבלבל אותך ע"י דיבוריו ומעשיו... אדם לא זוכה לשמור את התורה, והוא רואה מעשים לא טובים, אזי זה מרחיק אותו ומבלבל אותו...

וכמה אדם צריך תמיד להתפלל להקב"ה: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתִי מִכָּאֵלוּ אֲנָשִׁים, שֶׁלֹּא אֶתְּפֹתָה אַחֲרֵיהֶם!...' וזו התפילה של רבי נתן על התורה הזאת, שרבי נתן מבקש שם 'שְׁאֵהִיָּה נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי הַקֹּדֶשׁ, אַחֲרֵי הַצַּדִּיק!...' - ואדם צריך להרגיש שזה החיים שלו, ובלי זה -

במצרים - "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם", ועל-שם זה אנו אוכלים מרור בליל פסח, כדי להזכיר אותנו על דבר זה, למה צריכים לאכול מרור? הרי זה "חג החירות" - שיהיה רק מצות, ד' כוסות, ולא דברים מרים... למה צריכים להוריד דמעות ולהשתעל מרוב מרירות של המרור?... זה בשביל שתזכור תמיד שהיית בכזה מקום - היית ב"מרור"! אל תשכח איפה היית! אמנם זכית גם ל"מצה" קדושה, אבל תזכור גם את ה"מרור"...

ואכן, אחר שאכלת את המצה לבד ואת המרור לבד, עכשיו תעשה 'כורך', ותחבר את שניהם ביחד, ותלמד שככה זה כל החיים - שצריכים לקחת ה"מרור", כלליות המרירות שעוברת על האדם, ולשים את זה בין שתי חתיכות מצה - המרמזים על קדושת הצדיקים, וזה כבר יתן לך כח לעבור על הכל לשלום...

ואז אומרים: "כִּךָ עָשָׂה הָלֵל בְּזִמְנָן שְׁבִיטָה" המקדש הָיָה קָיָם"; והלל מרמז על מדת הענווה [כלשון הגמרא (שבת ל:): 'לְעוֹלָם יְהִי אָדָם עֲנוּתָן כְּהֵלֵל'], והוא זה שלימד אותנו איך אפשר לאדם 'לכרוך את המצה והמרור ביחד' ולקיים "עַל מִצְוֹת וּמִוְרָרִים יֵאָכְלֵהוּ" (במדבר ט, יא) - וכך אתה יכול לעבור את החיים לשלום... אף שהמרור נמצא שם, אבל אתה עושה מחיצה בינך לבין המרור עם שתי חתיכות של מצה, וממילא המרור הזה מתבטל בין המצות...

המושך'. ובהמשך לדוגמא הנ"ל של זריקת חפץ כלפי מעלה: 'כח המושך' מושכו תמיד למעלה, וכשאדם זרק אותו למעלה - זה 'כח המכריח', שמכריח אותו לעלות למעלה, אבל זה רק לזמן מסוים, ותיכף-תמיד כשנפסק 'כח המכריח' - זה יורד בחזרה למקורו ע"י 'כח המושך'.

והנה, במצרים היו עם ישראל בגלות עמוקה מאד, וסבלו שם מרורים, וכמו שכתוב (שמות א, יד) "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם" - הם עברו דברים קשים מאד, וכל גלות מצרים היתה בבחינת 'כח המכריח' - שהוכרחו להיות עבדים למצרים, בבחינת (שם, יג) "וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרָךְ". והנה הגיע משה רבינו - הוא הצדיק האמת, והתחיל להסיר מהם את כל המחיצות שנתהוו אצלם, ומי שזכה לאמונת חכמים, הוא הבין שמשה רבינו רק רוצה לעזור להם ולהציל אותם וסוף-כל-סוף לגאול אותם, והאמין לדברי משה, והכיר היטב ש'אין לנו יותר טוב מזה... על זה אנחנו מחכים כ"כ הרבה זמן, שיבוא אחד שיוציא אותנו מהגלות הזאת'... - אלו שזכו, אכן נגאלו. אבל לא כולם זכו לזה, והיו הרבה שהפסידו, כי היו נתונים בתוך חושך כ"כ עמוק, עד שהעדיפו להישאר בתוך זה...

וכמו המשל של התולעת בתוך החזרת - טוב לה שם... שם היא נוצרה, שם היא התגדלה, ושם היא רוצה להישאר... ואפילו שזה מר - זו 'חזרת', ממש כמו

אתה אמנם לא רואה אותו, אבל הלימודים
שלו פה, התלמידים שלו פה!

שבזה אנחנו מגיעים לעניין יהושע בן
נון, התלמיד האמיתי של משה רבינו, שזו
היתה כל המציאות שלו - רק משה רבו!

מצינו בגמרא (שקלים דף ז'), שרבי
יוחנן הקפיד על תלמידו רבי אליעזר,
שהוא איננו אומר דבר משמו, כלומר:
הוא דורש דברי תורה ששמע מפי רבו,
אך איננו אומר בפרוש "את זה למדתי
מרבי יוחנן", ועל כך הקפיד עליו. נכנס
לפניו רב יעקב בר אידי על-מנת לפיסו,
וניחם אותו בזו הלשון: **כְּתִיב** (יהושע יא, טו)
"כָּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה עֲבֹדוּ כֵּן צִוָּה מֹשֶׁה
אֶת יְהוֹשֻׁעַ" וגו', וְכִי כָל דְּבָר וְדְבָר שֶׁהָיָה
יְהוֹשֻׁעַ יוֹשֵׁב וְדֹרֵשׁ הָיָה אוֹמֵר כִּדְ אִמֵּר
מֹשֶׁה? אֵלָּא יְהוֹשֻׁעַ יוֹשֵׁב וְדֹרֵשׁ יוֹדְעִין
הַכֹּל שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁל מֹשֶׁה הִיא, אֵף אֶתָּה
אֵלִיעֶזֶר יוֹשֵׁב וְדֹרֵשׁ וְהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁהַתּוֹרָה
שֶׁלָּךְ הִיא; ומסיימת שם הגמרא, שרבי
יוחנן קבל את דבריו, ואמר שרבי יעקב
בר אידי פייסו כהוגן.

כי כל מה שהיה ליהושע בן נון - הוא
קיבל את זה ממשה רבינו, וכולם ידעו:
"יהושע דורש - אלו דברי משה רבינו!"
והוא לא צריך לומר כל פעם "כך אמר
משה; כך אמר משה..." **כולם יודעים שכל**
דברי יהושע בן נון הוא קיבלם ממשה
רבינו! וכן הוא תמיד, שתלמיד אמיתי
דורש - כולם יודעים שזה מהרבי שלו,

זה ענין של 'כורך' - שאדם מתחיל
לקרב את עצמו להקב"ה!

אז משה רבינו בא, וגאל אותנו
ממצרים, ואז התחיל העניין של 'כח
המושך', ולא כמו שחושבים בפשטות
- "היינו במצרים, ועכשיו משה רבינו
מוציא אותנו בכוח ובחוזקה..." **לא ולא!**
משה רבינו מסיר מעלינו את כל הקליפות
של מצרים וטומאתה הגדולה, וממילא
יוצאים משם! ירדו כל המחיצות, ויוצאים
מן הטומאה!

ואכן כך היה ביציאת מצרים, ואז
התקיים דברי הנביא (ירמיה ב, ב): **"כֹּה אָמַר**
ה' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אֲהַבַת כְּלוּלַתֶּיךָ
לְכַתֶּךָ אַחֲרַי בְּמִדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זֹרְעָה" -
נשמות ישראל נמשכו בהתלהבות גדולה
אחר משה רבינו, מתוך 'כח המושך'!

ברם, עדיין הם היו צריכים להיזהר
כל הזמן מן 'כח המכריח', כי גם אם
אדם נמשך אל הקדושה - אין הכוונה
שהוא קיבל "כרטיס כניסה" מובטח... **יש**
ניסיונות! באים הערבי-ר ויוצאים ג"כ
ממצרים, והם עדיין לא מזוככים דיים
ולא מקושרים אל הצדיקים, ומבלבלים
את נשמות ישראל כל הזמן - 'איפה משה
רבינו?... הוא לא פה... הוא עזב אותנו...'
וכבר עשו עגל, השם ישמור... והיו הרבה
שתעו אחריהם, וזאת מחמת התגברות
'כח המכריח' על 'כח המושך'... הרי משה
רבינו פה! - אבל אני לא רואה אותו...

להתחזק בכל הדברים שעוברים עליו! לפעמים עוברים מצבים קשים על האדם - מכל מיני כיוונים, והרבה מצד עצמו - מצד הדברים שמתגברים עליו, המידות לא-טובות, התאוות שלו, שכל אלו הדברים מנתקים אותו מן ה'כח המושך', ואדם אומר בייאוש: 'אני לא שווה כלום... ככה אני...' אבל אתה לא ככה! "ככה" אתה חתיכה של קדושה שנמשכת אחר הקדושה ואחר הצדיקים - זה מה שאתה!

רק עליך להיזהר מאד שלא יבלבלו לך את המוח, שלא יכניסו לך דיבורים ומעשים לא טובים, וכלשון רבינו בתורה זו^[ד]: 'שֵׁשׁ בְּנֵי אָדָם, שֶׁעַל יְדֵי דְבוּרָם וּמַעֲשֵׂיהֶם, הֵם מְכַרְיִים אֶת בְּנֵי אָדָם לְהַפְסִיקָם וּלְהַרְחִיקָם מֵהַצְדִּיק'; ובמשפט הזה כבר כלול הכל... אדם חושב: 'מה אעשה... אני לא מרגיש "מקורב", יש לי הרבה ספיקות ובלבולים'... אבל אם היית רק מנסה להסיר את כל הבלבולים האלו, היית רואה תיכף ומיד איך שאתה 'טס' אחר הצדיק!

ואומר רבינו, שזה בחינת המשכן - שיש לו 'כח המושך', שזה ענין הפסוק של פרשת השבוע: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל" - 'ביום השמיני' מדבר על ר"ח ניסן, שהוא היה

ולא צריך לחזור ולומר בכל פעם שכך אמר רבו.

ואם הזכרנו את יהושע בן נון, ואמרנו שזה גם יומא דהילולא של ר' נחמן טולטשינער, הרי גם אצלו התקיים אותו דבר; ר' נחמן טולטשינער היה יתום, ורבי נתן גידל אותו מצעירותו, ולפני כן לא היה עוסק בלימוד וכו' כלל וכלל, ורבי נתן חינך אותו ללמוד - משניות, עין יעקב, עד שנעשה חידוש גדול... ועליו ג"כ היו אומרים אחר הסתלקות רבי נתן, שכשהוא היה מדבר - כמו שהיו שומעים את רבי נתן מדבר! לא היה שום הבדל! כי אם תלמיד זוכה באמת להתבטל אל הרבי שלו - הוא מקבל את אותו כח! ואדרבה, לפעמים אפילו יותר מזה...

רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' טו) שלפעמים התלמיד יכול לקבל 'פי-שניים' מהרבי שלו, למה? כי הוא זכה לבטל את עצמו לגמרי, ונעשה 'כח המושך' אחר הרבי שלו, נמצא שיש לו להרבי 'כח המושך' אחד - מה שהוא מושך, ועתה התלמיד שלו ג"כ התקרב אליו, וגם הוא ביטל את כל-כולו לגמרי כלפי רבו, וממילא יש עכשיו גם את הכח שלו וגם את הכח של הרבי שלו, ועל כן זה ה'פי-שניים', ויש לו כח למשוך יותר ויותר...

הכלל, אדם שיש לו שכל, הוא זוכה

ד. מוהרא"ש ז"ל היה חוזר הרבה על הלשון הזאת בדברי רבינו, ובפרט בשנים הקודמות - כשהיה מוהרא"ש לומד ליקוטי מוהר"ן ברבים, היה מזכיר הרבה מאד את השורה הזאת בליקוטי מוהר"ן.

- **שיהיה שלום!**

מה הכוונה?

פעם היינו עם מוהרא"ש באיזה מקום, והיה שם איזה רב שהתחיל לספר למוהרא"ש שהוא חוזר עתה משמחת 'שבע ברכות', ותמצית הדרשה שהוא דרש שם, שהוא שאל: איך הקב"ה דורש מאיתנו ענין של **שלום-בית**? הרי שלום-בית, לכאורה, הוא הפך הטבע; האיש יש לו את התכונות שלו, האשה יש לה את התכונות שלה, והם שני טבעים שונים לגמרי, שתי דעות שונות, א"כ איך מבקשים מהם שיתסדרו ויחיו בשלום - הלא זה למעלה מדרך הטבע?... וכי זה שאדם עמד רבע שעה תחת החופה גורם לו שקיבל כח לשנות את הטבע שלו?... זו היתה השאלה של אותו הרב.

והוא החל להסביר את העניין, והנקודה העיקרית שיצאת מדבריו היא, שאם אדם מוסר נפשו לקיים את כל מצוות התורה, ולהתנהג בקדושה, ולילך עפ"י כל הלכות הנישואין וכו', ומתחתן בקדושה וטהרה וכו', והוא לומד איך להתנהג^[1], וכל מגמתו לעשות את רצון הקב"ה, אזי הוא מקבל מתנה עליונה של 'שינוי הטבע', והקב"ה עוזר לו לשנות את הטבע וזוכה לחיות יחד עם אשתו, וזוכים לשלום-בית אמיתי.

היום ראשון שהקימו את המשכן שנשאר קיים ועומד אח"כ [כלומר, אחר שבעת ימי המילואים, שבהם בנו ופירקו בכל יום], ואז הקריבו את הקרבנות, ו**עשר עטרות נטלו בו ביום**, וזה מה שמשה רבינו גילה אז לעם ישראל אז: הוא קרא לכולם! משה רבינו הוא הרבי של כולם, והוא קורא "**לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל**", ואומר להם: "**זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה'**" - בפשטות, הוא מגלה להם את כל הגילויים שהקב"ה אמר לו, ואומר להם שאם יעשו זאת - תהא השראת השכינה, אבל לעניינינו הפירוש הוא: "**זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ**" - אם אתם **תַּעֲשׂוּ** ותסירו מעליכם את כל המחיצות האלה, אזי: "**וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה'**" - תראו גילוי אלקות!

אדם שומע ותוהה: 'איך? הרי אני לא "מבין" בזה... אני לא יודע בכלל מה זה...' אבל רק תסיר את המחיצות האלה, ותראה שאתה כבר מרגיש חיים אחרים! אתה כבר מתחיל להרגיש שמחה בחיים שלך, אתה מתחיל להרגיש ש"יש משהו לעשות בזה העולם"... אתה פתאום מרגיש שיש כזאת אפשרות שיהיה לך שלום-בית! הנה אתה כבר מרגיש אבוד ומיואש - 'איך ישרה השלום בביתי, זה למעלה מדרך הטבע...' והנה הצדיק מגלה לך, שלא רק שזה "לא למעלה מדרך הטבע, אלא זוהי דרך הטבע

ה. כי את זה אדם צריך ללמוד! אם לא מלמדים לאדם דרכי צניעות, ואין צריכים להתנהג בעת שאדם זוכה להתחתן, מה יכולים לצפות ממנו? הוא לא יודע כלום... וכי הוא ידע את זה מעצמו?! צריכים ללמוד את זה! ועל כן מנסים

'כח המושך' בכלליות - של הצדיקים, של המשכן, של האלקות - כביכול, כי הכל אחד! אדם זוכה לדביקות אחת!

שזה הסוד של המילה **"מוֹשֵׁךְ"**, שהוא אותיות **שֵׁם כ"ו**, היינו **שֵׁם הַי"ה**, וכמו שמזכירים בקריאה של חג הפסח (שמות יב, כא): **"מִשְׁכּוֹ וְקַחוּ לָכֶם צֹאן"**, וכן אומרים בזמירות ליל שבת קודש (זמר 'כל מקדש'): **"מִשְׁוֹף חֶסֶד לְיַדְעִי"**, מה ה' **מִשְׁוֹף** הזה? זה ענין **'כח המושך'**, מהו **'מושך'**? אותיות **שֵׁם כ"ו** - שמו של הקב"ה, גילוי אלקות, היינו שמיד כשאדם מכיר שהכל אלקות - הוא **נמשך** אחר הקדושה, וזה **"גוש אחד"**!

ואכן, קוראים לזה **'כח המושך'**, שמשתמע מזה ענין דבר **'הנמשך'** לחברו, ולא מחובר עמו, כי כן הוא בגשמיות העולם הזה, שנראה שיש גופים מחולקים, ולכל אדם יש את הגוף שלו בצורתו הגשמית, ולכן צריכים **'למשוך'** אותו, אבל בעצם הנשמה שלך טהורה היא, וקשורה תמיד להקב"ה - זה דבר אחד!

וממילא אותו דבר בבית של האדם, בת-זוגו היא נשמה אחת עם נשמתו, רק מה קרה? אומר רבינו, שזה נעשה אצל **'בְּנֵי אָדָם עַל יְדֵי דְבוּרָם וּמַעֲשֵׂיהֶם'** - אלו שני דברים:

מוהרא"ש שמע את כל דבריו [זה לא היה ברבים, אלא במקום פרטי], ואחר שהוא גמר, שאלו מוהרא"ש: **'רצונכם לדעת מה רבינו הקדוש אומר על העניין הזה?'** - **'בוודאי ובוודאי'**, השיב הרב. ענה ואמר מוהרא"ש: **'רבינו מגלה לנו, שבעצם בשורש נשמתם, האיש והאשה הם נשמה אחת, ולפי דרך הטבע הם באחדות אחת - נשמה אחת! אלא מאי? כשירדו לזה העולם, זה הגיע לזוג הורים אחד, וזו הגיעה לזוג הורים אחרים, ואזי התחיל העניין של 'קריעת ים סוף' - שצריכים לקרוע את הים ולאחד אותם ביחד... אבל אחר קריעת ים סוף [שהיתה לזמן קצר - באותו הלילה, עד שעברו את הים], הים חזר לאיתנו, והיה מקור אחד של מים... אותו ענין בשלום-בית: אם אדם היה נותן לחיים 'לזרום' - בלי להכניס את כל הבלבולים והשטויות שלו באמצע, היה לו השלום-בית הכי נפלא שיש! רק מה קורה? אדם 'מכניס מקלות בגלגלים'... - היה צריך הכל 'לזרום' כמו שצריך, ואתה הורס את זה...**

וזה אותו ענין של **'כח המושך'** ו**'כח המכריח'**: האיש והאשה הם בחינת **'כח המושך'**, כי הרי הם נשמה אחת, א"כ מה יכול להיות **'כח המושך'** מ'נשמה אחת'?... הרי זה אחד! ובוודאי שיש **'כח המושך'** ביניהם... שזה באמת העניין של

להסביר לו: כך מתנהגים, וכך לא מתנהגים! ומדריכים אותו איך בונים בית, איך מתנהגים עם אשה וכו', ואם זוכה לקבל - יש לו חיים טובים...

שעליו להבין: זכית להתחתן, זה הבית שלך, וזו הנשמה שלך! אתם שני חלקים של נשמה אחת!

וכאמור, אין הכוונה שאתה צריך לבנות משהו חדש, כי 'כך הוא בדרך הטבע' - אתם אחד! ואכן, אם אדם הרס והחריב את הכל ח"ו, בוודאי שהוא צריך לבנות מחדש... אבל בדרך-כלל - וזה תמצית דברי מוהרא"ש לאותו הרב הנ"ל^[1] - כך הוא דבר הטבע, שזה דבר אחד! שלום-בית זה לא נגד הטבע! עיקר השאלה של אותו הרב היתה, ששלום-בית צריך להיות נגד הטבע, ואיך הקב"ה דורש שאדם ישנה את הטבע שלו? אז יש לו תירוץ: 'מקבל סייעתא דשמיא'. אבל מוהרא"ש תירץ כבר תירוץ אחר לגמרי, שזה לא 'נגד הטבע' - זה זה הטבע! צריכים רק לגלות איך אתה מסיר את המחיצות - את 'כח המכריח' - שמבדיל בין שניכם!

וזה ענין יסודי בכל החיים של האדם, והכלל - שיזהר מאד מאלו בני אדם שע"י דיבורם ומעשיהם גורמים לו את הריחוק הזה; הנה הזכרנו את ההילולא של יהושע בן נון, התלמיד הנאמן של משה רבינו, שלא מש מתוך האהל, ובעת שעשו את חטא העגל, הרי יהושע בן נון לא היה שם, כי ישב ליד ההר וחיכה למשה רבינו שירד... והנה משה רבינו

'דפּוּרם' - היינו כשלא מדבר כמו שצריך; הרי אתם שני אנשים שיש להם נשמה אחת, וכל הדיבור צריך להיות באחדות אחת, אבל אדם לא שומר על הדיבור שלו... ומה גורם עי"ז? ריחוק! הדיבור שלך גורם ריחוק! אתם שתי נשמות שהיו צריכות להימשך אחת אחר השניה, אבל ע"י הדיבור שלך - אמרת מילה לא טובה, אמרת איזה זלזול או השפלה, והיא אמרה ג"כ אותו דבר - ממילא יש מחלוקת ומריבות, ועשיתם בעצמכם את המחיצה הזאת, ובזה נהייתה הפרדה!

'מעשיהם' - היינו כשאדם לא שומר על המעשים שלו, והוא לא שומר לעשות את מה שצריכים לעשות, וכמו שאמר הרב הנ"ל בפני מוהרא"ש, שצריכים לשמור בבית שיהיו כל המעשים עפ"י התורה וכו', והנה לא נזהרת על המעשים שלך, אזי עי"ז גרמת ג"כ את המחיצה הזאת...

ומהו התיקון? התיקון הוא: להסיר את כל המחיצות האלו! לתקן! להחזיר את זה! שזה בחינת 'רְקָא' [כנ"ל מדברי רביז"ל] - להחזיר את זה למקום שהוא בא משם! הרי באת ממקום מאוחד - וכמו הים-סוף, שבאמת זה גוף מים אחד, ואכן לצורך אותו הזמן היו צריכים לעשות "קריעת ים סוף", אבל אח"כ הכל חזר לאיתנו הראשון כפי שהיה מתחילת הבריאה, וכך אצל כל אדם בבית שלו,

1. ואכן, הוא התפעל מאד מן הדברים האלו ששמע מפי מוהרא"ש.

יורד מההר, ושואל על מה הרעש - "קול מלחמה במחנה" (שמות לב, ז), ומחמת שיהושע לא היה שם - לא ידע את כל אשר נעשה... למה? כי הוא הבין עד כמה צריכים להיזהר מדיבורם ומעשיהם של בני אדם! זו סכנה!

רבינו אומר (שיחות הר"ן, סימן פ^[1]), שבני אדם הם יותר מסוכנים מהיצר הרע! כי יצר הרע יש לכל אדם כפי עניינו, וכפי הכוח שלו - כן מתגבר עליו היצר הרע, אבל בני אדם 'בעלי-בחירה' - שכלולים מכל העולמות כולם, כי כן הוא באמת אצל כל אחד ואחד, שיש לו נשמה קדושה הכוללת מכל העולמות, אבל אם הוא ניתק את זה מן המקור שלו, רח"ל, הוא עלול למשוך אותך ג"כ אל תוך הבור, רח"ל... יוסף הצדיק - זרקו אותו לתוך הבור, וזה אחד מ"ארבעה אבות נזיקין" - 'הבור', שזו סכנה גדולה, ולא סתם שמעמידים אותו על האדמה - על כדור הארץ, אלא זורקים אותו בבור כדי שהוא יפול בתוך עומק השאול רח"ל... זה מה שעלול להיות ח"ו לאדם שהוא לא נזהר מכאלו אנשים!

והנה, אף אם אדם איננו זוכה עדיין להיות קרוב אל הקדושה, מ"מ למה שלא יפרגן לשני שלכל הפחות הוא

יזכה?!!... בסדר, אתה לא כ"כ קרוב, אבל למה אתה לא מפרגן לשני? הרי יש לו חיות מהצדיק הזה ומהספרים האלו, אז מה מפריע לך?!!... אבל כך יש טבע של בני אדם, שהם לא מניחים לשני לזכות - אם הם לא זכו... וזו שיחה מפורשת מפני רבינו (שיחות הר"ן, סי' קיט), שרבינו הפליג מאד במעלת האדם 'שהוא מרצה וחסדץ ומשתוקק מאד שחברו יהיה איש כשר וצדיק אף-על-פי שהוא לא יהיה, חס ושלום, זהו מעלה גדולה מאד'; ורבי נתן כותב שם: 'ולפי דעתי נדמה לי שזהו דבר פשוט מאד, כי בודאי אני רוצה וחסדץ מאד ומשתוקק ומתגעגע מאד שיהיו כל ישראל כשרים וצדיקים אמתיים. אפלו אם לא אצפה אני לזה, על-כל-פנים יהיה חברי בני גילי וכל ישראל צדיקים נוראים אמתיים'; אבל מסיים שם רבי נתן, שאחר התבוננות ראה שאין זה ככה, ובני אדם לא מפרגנים לחבריהם כלל... וכך הוא טבעו של האדם, שאם הוא לא הצליח - לא ירצה שחברו יצליח!

ורואים את זה אצל בני הנעורים, שמתחילים בעבודת השם בהתלהבות גדולה, ומתמידים בתורה ובתפילה וכו', והנה נפלו... אז במקום לבקש עצה, וללכת אל הצדיק ולבקש "תחדש אותי! תעשה אותי חדש!" - במקום זה הוא

ז. זו לשון השיחה שם: 'בני אדם יש להם כח למגע ולהסית את האדם לרחקו מעבודת הבורא ומצדיקי אמת יותר מן היצר הרע. כי היצר הרע אין לו יכולת רק כפי כחו, כפי בחינת היצר הרע מאיזה העולם שהוא, אבל האדם הוא כלליית שקלול מכל העולמות. ועל-כן מניעות של בני אדם יותר מניעות היצר הרע'.

הנשמה שלו, וזה מה שהפסיק ממנו את 'כח המושך', ומהי העצה? זה מונח בדברי רבינו ז"ל בליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל"ג: אומר רבינו, שבאמת אין שום מקום פנוי מאלקות - הכל אלקות! "ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין"! אלא מה הבעיה? אומר רבינו בזו הלשון: 'בְּמִקוֹמָךְ רְבוּ הַלְבוּשִׁים' - במקום שבו אתה נמצא, רבו הלבושים! ובדיוק כמו המשל של ה'מגנט', שבאמת הוא מושך בטבעו [בפרט אם זה 'מגנט' חזק, הוא מושך את הכל...], אבל אם מתרבים על הדבר הנמשך כל מיני לבושים - כיסויים ומחיצות שונות, הוא לא יצליח למשוך את אותו הדבר... זהו 'בְּמִקוֹמָךְ רְבוּ הַלְבוּשִׁים', ועל כן אתה טוען שאיך מרגיש כלום, כי איך תימשך אם יש כ"כ הרבה כיסויים ולבושים?... ומהי העצה? להפשיט את הלבושים הלא-נקיים שהלבשת על עצמך...

ואכן, לא מדובר בלבושים קדושים, שהם בבחינת (משלי לא, כה) "עֵז וְהָדָר לְבוּשָׁה", כי אדרבה! כשאדם מתלבש בלבושים קדושים, זה נעשה חלק מהנשמה, וזה נותן יותר 'כח המושך'! הלבושים הקדושים של עם ישראל - כמו לבושי הכהנים, הרי זה חלק מקדושתם! זה לא עושה הפסק... וכן הלבושים קדושים שעם ישראל לובשים - מלבושי שבת ויו"ט, מלבושי ציצית ותפילין, אלו לבושים שמוסיפים על 'כח המושך',

מפריע לשאר חבריו... 'כמו שאני לא הצלחתי, ככה גם אתה לא תצליח, וחבל לך אפילו לנסות'... וזו רשעות ממש! יש פתגם עממי: 'כשאדם בצרה, הוא לא רוצה להיות לבד, הוא רוצה שיהיו אתו ביחד עוד חברים'... - הוא לא רוצה לשבת בגיהנום לבד, משמעם לו ככה... אז הוא מושך אחריו עוד שיהיו אתו, רח"ל...

ואדם צריך לדעת את הלימוד הזה של רבינו ז"ל, שהאדם מעצמו הוא נמשך אל הקדושה - הצדיק מושך אותך לקדושה, התורה הקדושה מושכת אותך! אז אדם תמה: 'הרי כ"כ קשה לי לפתוח ספר'... - זה בגלל 'מַעֲשֵׂיהֶם וְדַבָּרֵם' של אחרים, ואולי שלך ג"כ... זה מה שמפריע לך! תן לזה 'לזרום', תפתח את הספר ותתחיל להגיד! - 'אבל אני לא מבין'... אל תסתכל על זה! תתחיל להגיד! הנשמה שלך תרגיש חיות - זה מזון לנשמה!

רבינו מכנה זאת בשם "מזונא דנשמתא" (ליקו"מ ח"ב סי' ח), כי אדם צריך לתת אוכל לנשמה שלו! משל לאדם שהוא רעב וצמא מאד, ומביאים לו סטייקים וכל המעדנים, אבל הוא צועק: לא, לא! אני צריך משהו לנשמה! אני צריך ב"ת - ללמוד כל יום איזה דף גמרא: בבלי ירושלמי תוספתא, איזה פרק משניות איזה פרק בתנ"ך, אני צריך את זה!

אבל אדם לא זוכה להרגיש את זה בגלל שיש כ"כ הרבה מחיצות על

והכל מוכן לפניך... הפרנסה שלך ('גשמים'),
החיות שלך ('חיה'), תחיית המתים שלך,
הכל מונח שם!

ואם מתבוננים בזה, ג' המפתחות
שהגמרא אומרת שם, הכל זה דבר אחד:
מפתח של גשמים, פרנסה - זה הקיום
של האדם בזה העולם; צריכים גשמים,
וצריכים פרנסה! אדם נמצא בזה העולם
הגשמי, והוא צריך לחיות ממש...
מפתח של חיה - בפשטות היינו ילדים,
וכן זה ענין של חיות, שאדם יזכה להיות
'חיה' - ולא יהיה מת, ח"ו... שזהו המפתח
השלישי: מפתח של תחיית המתים -
שהוא כולל את כולם ביחד, שאדם לא
יהיה ח"ו בבחינת 'מת'!

כי תחיית המתים זה דבר תמידי!
וכלשון הגמרא שם בעמוד ב', כשעוסקת
בעניין הזכרת הגשמים רק אחר החג
וכו', אומרת הגמרא: 'אמר לך רבי יהושע,
בשלמא תחיית המתים מזכיר, דכולי יומא
זמניה הוא' - פירוש בפשטות: בכל יום
יכול להיות תחיית המתים. ויכלין ג"כ
לפרש בפשטות: 'כולי יומא זמניה הוא'
היינו שהעניין של "תחיית המתים" הוא
בכל יום ויום!

ועל כן מזכירים את ברכת "מחיה
המתים" ג' פעמים ביום, כי זה דבר תמידי
ויום-יומי; ולא עוד אלא שמזכירים שש
פעמים בתוך ברכה אחת את העניין הזה:
"אתה גבור לעולם ה' מחיה מתים אתה"

ואדרבה! זה גורם שיימשך יותר ויותר אל
הקדושה! אבל אלו הלבושים לא-טובים
ולא-נקיים שאדם הלביש על עצמו - את
זה צריכים להסיר... זו העבודה שלנו!

ובזה אנחנו מגיעים לעניין של "שבת
מפתחות"; עלינו נתבונן: מהו 'מפתח'?
ובכלל, מהו העניין של 'מפתחות'?

בתחילת מסכת תענית, אומרת
הגמרא: "ג' מפתחות בידו של הקדוש
ברוך הוא שלא נמסרו ביד שליח, ואילו הן:
מפתח של גשמים, ומפתח של חיה, ומפתח
של תחיית המתים"; [הגמ' אח"כ מוסיפה
גם מפתח של פרנסה, אך למסקנא:
מפתח של גשמים היינו מפתח של
פרנסה]. ועתה עלינו להבין: מה פירוש
'מפתח'? לפי מה שאנחנו מדברים זה
מובן מאד: אם יש דבר שצריך לפתוח -
שאלו הם ג' המפתחות: גשמים - פרנסה,
חיה - יולדת, תחיית המתים - הרי זה
מונח שם מאחורי הדלת שצריכים לפתוח
אותה, וזה מוכן! רק מה? יש דלת, יש
מחיצה המפרדת בין לבין האוצר, ואדם
שאינו לו מפתח - לא יוכל להשיג זאת...

ולא מדברים על דלת פשוטה וקלושה
- שֶׁבֶקֶל פותחין אותה, אלא 'פלדלת'
חזקה מאד, 'פִּסְפֵּת' עם דלת עבה מאד
שאי-אפשר לפרוץ אותה, זה סגור... אבל
בעצם, בפנים החדר, בצד השני של הדלת,
הכל מוכן! ואתה רק צריך לפתוח... תמצא
מפתח, ותפתח את הדלת, והנה נכנסת -

אפילו חשק לחיות רח"ל, והוא מוכרח ענין של "מחיה מתים"!

הזכרנו בחג הפסח^ח את ההפטרה שקורין בשבת חוה"מ פסח^ט, בעניין יחזקאל הנביא שהחיה את העצמות היבשות" שהיו בבקעת דורא, שהיתה בקעה מלאה עם עצמות יבשות, ומי היו אלו העצמות היבשות? אלה היו בני אפרים - משבט אפרים, שלא היה להם את הלימוד הנכון וההתחזקות של הצדיק, ולא זכו להתקרבות אמיתית למשה רבינו, והנה משה רבינו אומר: 'בעוד קצת זמן אנחנו נצא ממצרים! יהיה לכם "תחיית המתים" מכל מה שסבלתם במצרים, ואנו נצא מכל הגלות הזאת, ומכל הכלא הזה' - כי מה זה כלא? מה זה בית האסורים? ממש 'כח המכריח' שאומר פה רבינו, כי אדם נמצא שם שלא ברצונו, תחת סורג ובריח... הנה הוא רגיל כל הזמן להסתובב ולהתאוורר, ובתוך בית האסורים הוא שלא ברצונו - 'כח המכריח'... הוא סגור ומסוגר, ורק מחכה "להלואי שיפתחו לי ואצא מכאן"...

אז משה רבינו אומר: 'עוד מעט תצאו מכאן! רק תחכו קצת בסבלנות'... - כי זהו כלל, שאי אפשר לדחוק את השעה; רבי נתן אומר (ליקוה"ל הלכות גזלה), שכל הצרות של האדם נובעות מדחיקת השעה,

רב להושיע" - פעם ראשונה, "מכלל חיים בחד מחיה מתים ברחמים רבים" - פעם שניה, "ומקים אמונתו לישני עפר" - פעם שלישית, "מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה" - פעם רביעית, "ונאמן אתה להחיות מתים" - פעם חמישית, ומסיימים בפעם השישית: "ברוך אתה ה' מחיה המתים".

יתירה מזו, הברכה הזאת נאמרת בלשון הווה, אומרים: "אתה גבור לעולם ה'" ולא ממשיכים לומר "תחיה את המתים" בעתיד, אלא "מחיה מתים אתה רב להושיע" - לשון הווה! וכן אח"כ: "מכלל חיים בחד" - מת? כל יום! הקב"ה נותן פרנסה פרנסה בכל יום ויום, וכן: "מחיה מתים ברחמים רבים" - מת? וכי מדובר רק על תקופת ביאת משיח, שתהא תחיית המתים?... הרי אומרים את זה בלשון הווה! וזהו "דבר הלמד מענינו" - שמתחילים לומר "מכלל חיים בחד" - שזה בוודאי בכל עת ורגע, וכן: "מחיה מתים ברחמים רבים" - ג"כ בכל עת ורגע, וממשיכים: "סומך נופלים ורופא חולים" וכו'...

הכלל, העניין של תחיית המתים הוא שייך בכל עת ורגע, שהנה אדם מרגיש מיאוש - 'תעזוב אותי, אני מרגיש שזהו'... ונכנסות בו כל מיני מחשבות שאין לו

ח. עיין "אשי ישראל" גיליון תס"ג [קודם שביעי של פסח תשפ"ה].

ט. בשנה זו לא היה שבת חול המועד, אבל כשיש שבת חול המועד - זו ההפטרה שקורין אז.

צריך סבלנות... מי שעדיין אין לו מפתח, והוא מתעקש "אני מוכרח את זה עכשיו מיד", הרי המילה 'מוכרח' היא אותו ענין של 'כח המכריח', שהוא המבדיל, שהוא המבדיל בין 'כח המושך' אל האדם, היינו שגורם להפסקת 'כח המושך' אל הקדושה, וזה אדם שהוא "מוכרח" ומחליט שהוא עושה 'כבר עכשיו' מה שהוא רוצה... וזה מה שהיה עם שבט אפרים, שלא הקשיבו למשה רבינו, והחליטו "אנחנו יוצאים מכאן!" - ויצאו ממצרים לפני הזמן המיועד, ובתוך זמן קצר באו פלישתים, וכולם נהרגו רח"ל, ואלו היו ה"עצמות היבשות" בבקעת דורא, והקב"ה שלח את יחזקאל הנביא כדי להחיות אותם.

והלשון שם של הפסוק מאד מעוררת, שהקב"ה אומר ליחזקאל הנביא: **"בְּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה"** - זה לא רק שבט אפרים! העצמות האלו זה **"כל בית ישראל"** - כל אדם! **כי אם אדם** איננו זוכה לקבל את 'לחלוחית הרטיבות והחיות' שהנדיקים מכניסים בנו ומחיים אותנו תמיד, מעניקים לנו בכל פעם חיות חדשה - **בכל יום מחדש, אזי הוא מגיע ח"ו לעניין של "עצמות יבשות"...**

והנה רביז"ל מסביר (ליקו"מ ח"א סי' כב), שהעניין של התקרבות לצדיקים זה ענין של **התקרבות עצם ובשר** יחדיו; כי ה'בשר' הוא מחובר תמיד עם 'עצם', ורבינו מסביר שזה ענין של התקרבות

שאדם לא ממתין בסבלנות, הנה הוא צריך כסף - **"אני עכשיו צריך לכסף!"** ואם אין לו - הוא מתיר לעצמו לגזול, השם ירחם... מה אתה עושה? זה לא שלך! תחכה בסבלנות! **ואם היית מחכה עם קצת סבלנות - היית מקבל את זה בהיתר...** אבל אין לו סבלנות, אז הוא הולך וגוזל רח"ל, ותצטרך לשלם את זה! אתה חושב שכבר 'שכחו מזה', אבל לא שכחו מזה! הרי אתה זוכר את זה? אתה יודע שגזלת? עליך להשיב! תקיים (ויקרא ה, כג) **"וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזוּלָה"**, ודבר זה נקרא בדברי חכמינו הקדושים: **"לֹא הִנָּתַק לַעֲשֹׂה"** [אנחנו לומדים את זה עתה במסכת מכות במסגרת 'דף-היומין', מסכת מכות], כי צריכים לתקן את זה!

וכל זה נובע מדחיקת השעה, שאדם אומר **אני מוכרח 'עכשיו!'** ומזה מגיע לכל מיני פגמים רח"ל... אותו דבר בעניין איסורי עריות, שהוא דוחק את השעה ורוצה 'כבר עכשיו'... הוא רוצה להתחתן, אבל זה לא 'הולך' לו, אז הוא מתנהג בלי צמצום ופורץ את הגדר רח"ל...

והצדיקים מלמדים אותנו איך צריכים סבלנות, ואיך שזה לוקח קצת זמן עד שזוכים 'לפתוח את הפתח', שזה ענין ש המפתחות, מהו ה'מפתח' שפותח את כל השערים? **הפה של האדם!** בבחינת: **'פתח פיך ויאירו דבריך'** - זה המפתח! זה המפתח של 'תחיית המתים', של 'גשמים' - 'פרנסה', של 'חיה', של הכל! אבל אדם

בנים, והעמידו דורות בזה העולם.

מובא בגמרא (סנהדרין צב), שהיה אחד מהאמוראים ששיטתו שהיה כל העניין של ה"עצמות היבשות" רק משל, ואומרת הגמרא: **"עַמֵּד רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתֶרְיָא עַל רַגְלָיו וְאָמַר: אֲנִי מְבַנֵּי בְּנֵיהֶם, וְהִלְלוּ תַּפִּילִין שֶׁהֵנִיחַ לִי אָבִי אֲבָא מִהֶם"** - אני נכד של אחד מאותם עצמות יבשות שהייתה יחזקאל הנביא, ואלו התפילין שקיבלתי ירושה מהסבא שלי... והלימוד שמונח בזה, כי תפילין מורה על דביקות בהקב"ה (ליקו"מ ח"א סי' לח), דהיינו אף שאדם עבר מה שעבר, והוא כבר ממש בבחינת "עצמות יבשות", וכמו אלו האנשים שעברו את השואה האיומה, השם ישמור, הם הרגישו את זה "על העור שלהם", הם היו ממש "עצמות יבשות" - פשוטו כמשמעו! מי שראה פעם את התמונות שצילמו בעת שחרור המחנות, הם היו ממש כמו 'שק של עצמות'... והנה זכו בחסד עליון מהקב"ה להינצל מן התופת, ואכן אלו שזכו

לצדיקים, אבל פה מדובר ב"עצמות יבשות" - אדם לא זוכה להרגיש את חיות ההתקרבות לצדיק... הוא "עצם יבש"!

ועתה מה צריכים לעשות? מצווה הקב"ה ליחזקאל הנביא^[1]: **"לך ותחייה את העצמות היבשות האלו!"**... וכמו שכתוב שם: **"כֹּה אָמַר ה' אֱלֹקִים מֶאֱרָבַע רוּחוֹת בְּאֵי הָרוּחַ וּפָחִי בְּהַרְוִיגִים הָאֵלֶּה וַיְחִיּוּ"**^[2] - תכניס בהם את ה'רוח אלקים' - רוח החיים, הרוח של הקב"ה, ויזכו להבין שעדיין מופיע וקיים ה'**כח המושך**' הזה! הנה אדם חושב שהוא כבר "עצמות יבשות" לגמרי, ולא מרגיש כלום וכו', והקב"ה אומר ליחזקאל הנביא: **"תסיר את כל המחיצות האלו!"**... כי כל הפגם שלהם היה ענין של 'דחיקת השעה' - שדחקו את הקץ, וגרמו לעצמם דברים לא טובים, ועכשיו תחיה אותם!

ואכן, יחזקאל הנביא החייה אותם, ועמדו על רגליהם קהל גדול מאד... והמשיכו לחיות אח"כ, ועוד הולידו

י. יחזקאל הנביא הוא גילה את כל סודות הבריאה - 'מעשה מרכבה', מה זה 'מעשה מרכבה'? להרכיב ולהחיות! יחזקאל הנביא מְכַנֵּה תמיד ע"י הקב"ה בשם: **"בֶּן אָדָם"**, שזה לימוד שאדם יכול להיות 'בן אדם' כאן בזה העולם, גבר בן גוברין' - מעורב בין הבריות, ובאותו זמן ממש הוא יכול להיות דבוק למעלה! שזה ענין של 'מעשה מרכבה' - ענין של 'הרכבה', היינו שהוא יודע איך להרכיב שני דברים אלו ביחד. אדם חושב: "מעשה מרכבה" זה דברים עליונים... אבל רבי נתן אמר פעם על הלשון המובאת פה אצל יחזקאל הנביא: **"נִפְתָּחוּ ה'שָׁמַיִם וְאֶרְאָה מִן־אֲדָתָא אֱלֹקִים"** שזה ר"ת 'אמונה', כי הצדיקים מכניסים בנו אור של אמונה כ"כ גדול עד שכל האורות האלו שהם באמת למעלה - הם מוחיים אותנו כאן בזה העולם! אז אני יכול 'בן אדם' - כאן בזה העולם, ואכן זכיתי להתחתן, יש לי אשה וילדים, וגם אני מרוויח פרנסה, ומונח פה בזה העולם בתור 'בן אדם', אבל באותו זמן אני יכול להיות דבוק ב'**מרכבה העליונה**'!

כ. הפסוק הזה מוזכר כמה פעמים בדברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן - תורות ח', י', ע"ב.

אבינו, וכלשון תחילת ברכת "מחיה המתים": **'אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם ה'**, היינו שאדם מתגבר בעבודת השם, מוסר נפשו, זוכה למידת היראה. וזהו **'נִצַּח שְׁבַגְבוּרָה'** - **'נִצַּח'** זו המידה של רבינו הקדוש, כי רבינו הקדוש מגלה לאדם שידע שיש לו אפשרות לזכות אל הגבורה הזאת! אדם אומר: 'לפעמים אמנם אני גיבור, ואני מקבל כח, אבל אחר קצת זמן נחלש ממני הכח... זה נלקח ממני...' אבל הצדיקים מחזירים את זה לאדם!

אלו שלומדים בימים אלו את ה'ש"ס קטן', עכשיו למדנו במסכת סוטה את כל העניין של שמשון הגיבור, ואת כל הכוחות שהיו לו, שבאמת הוא היה צדיק, שופט ישראל, אבל אח"כ הורידו ממנו את השערות, ותגבר עליו **'כח המכריח'**, והוסר ממנו הכח... הוא נחלש ואיבד את כוחותיו... ומה התיקון? כמו שהיה לכתחילה: **"וַתִּחַל רוּחַ ה' לְפַעֲמוֹ בַּמַּחֲנֶה דָן"** - **'לְפַעֲמוֹ'** כמו ענין של **'פַּעֲמוֹן'**, שהתחיל **לפעם** בתוכו השכינה הקדושה [וכמו שרבינו מזכיר את העניין של **'פעמון ורימון'** שיש בתוך האדם], שזהו ה'**כח המושך**' שיש בתוך האדם, רק עליו להיזהר מאד שלא יאבד את הכח הזה... שזה היה הסיפור אצל שמשון הגיבור, שהוא לא נזהר וכו', והלך אחרי עיניו - אשתו וכו', ונגרם מה שנגרם. והלימוד מזה בשבילנו 'למעשה', שנדע שיש אפשרות לזכות לזה!

באמת להתקרב, להיות חזקים, להיות מקושרים לצדיקים, הם קיבלו חיים חדשים, וחזרו אל החיים, ובנו משפחות מפוארות בישראל, והכל כי היה להם את התפילין - שזה ענין של דביקות, ואת זה הורישו לבניהם, העבירו את זה הלאה!

וזה כל העניין של **"מפתחות"**: אומרת הגמרא שישנם שלוש מפתחות: **'גשמים'** - פרנסה, **'חיה'** - ילדים, והשלישי זה **'תחיית המתים'**, שזה דבר תמידי, וכן"ל שאנחנו מזכירים זאת מדי יום **שש פעמים** בברכה השנייה של תפילת העמידה - ברכת "מחיה המתים", שזה סובב על הצדיקים - שהם מחיים אותנו!

ואיתא במדרש, שהברכה הראשונה **"מגן אברהם"** היא כנגד אברהם אבינו - מידת החסד, והברכה השנייה **"מחיה המתים"** היא כנגד יצחק אבינו - מידת הגבורה, והקשר בין "תחיית המתים" ליצחק אבינו - כי כן היה אצלו כפשוטו, בעת ששכב על המזבח בשעת העקידה, כתיב **"וַיִּקַּח אֶת הַמֶּאֱכָלֶת לְשַׁחַט אֶת בְּנוֹ"**, ואומרים חכמינו הקדושים: **'פריחה נשמתו'**; ומן השמים הקב"ה החזיר לו את הנשמה בחזרה. ועל זה אנחנו מברכים בכל יום את ברכת יצחק אבינו - **"מחיה המתים"**.

והנה היום בלילה (י"א לעומר) זה הספירה של **'נִצַּח שְׁבַגְבוּרָה'**, וזהו ג"כ העניין האמור: **'גבורה'** זו מדתו יצחק

לילה אחד, ואח"כ חזר הים לשגרתו...
כמה אדם יכול לעמוד 'נגד הטבע'...

**אלא עיקר הישועה שאדם באמת יחזור
אל הדרך הטבעית שצריכה להיות - שלום
בבית! וכמו שאמר מוהרא"ש: הטבע הוא
שיהיה אהבה ואחדות גדולה בתוך הבית!
רק צריכים להסיר את המחיצות שישנן
בין בני הזוג... וזה אפשרי! תסיר כבר את
כל השטויות וכל הבלבולים שיש לך!
תתרחק מאותם אנשים שעליהם אומר
רבינו: 'על ידי דבורם ומעשיהם מרחיקים
בני אדם מהצדיק' - תיזהר מזה! זה מסוכן!
אל תאמר: 'לא, אדבר אתו ואחזק אותו'...
תעזוב את זה! תברח! זה לא העסק שלך!
זה מסוכן! צריכים לברוח! רבינו אומר
בפירוש (ספר המידות, אות פחד, חלק שני, סעיף
ג): 'מי שבורח מן הצרה, הוא פקח'; תברח
מזה!**

ואזי אם תברח מכאלה דברים, תראה
שאתה מעצמך נמשך אל הקדושה
- באופן 'אוטומטי'... 'כח המושך' זה
נמשך באופן 'אוטומטי'! ואכן, כשלא
מסירים את המשיכה הזאת... וכאמור,
כשמלמדים את האסטרונאוטים איך
יעלו עד הירח - יש כזאת חכמה להסיר
את 'כח המושך' מאותו החדר, אבל אדם
פשוט לא יכול לעשות כזה דבר... זו
חכמה עצומה! כי 'כח המושך' הוא באופן
טבעי, וכך היא הקדושה - שמושכת את
האדם.

מה היה הכח של שמשון הגיבור?
וכי היו אלו ה"שרירים" שלו?... אומר
רבינו (ליקו"מ ח"א סי' רמט): **זו גבורת הלב!**
שזהו 'ותתחל רוח ה' לפעמו' - הלב שלו
התחיל לפעום! ואומר רבינו שם: 'מי
שלבב חזק ואינו מתירא משום אדם ומשום
דבר, יכול לעשות גבורות נוראות ולקבש
המלחמות על ידי חזק ותקף לבו שאינו
מתירא ורץ לתוך תקף המלחמה'.

זהו העניין של 'נצח שבגבורה' - אלו
הלימודים הקדושים של רבינו, שמראים
לנו איך אפשר להחזיק מעמד, ועוד
הפעם נחזור ונדגיש: רבינו מלמד אותנו,
שאין אנו צריכים "לייצר משהו חדש" - כי
אדם יגיד: 'מה, אני "קבלן"?... אין לי כח
להתחיל לבנות מחדש'... - אתה לא צריך
לבנות שום דבר! רק תסיר את המחיצות
האלו שבינך ובין שורש הנשמה שלך! וכן
בבית שלך - בינך לבין אשתך! תסיר את
המחיצות האלו, ותראו שהכל מסתדר...
ואפילו דברים שלא 'חלמת' עליהם
מקודם - פתאום מתגשמים... וכך צריך
להיות "בדרך הטבע"!

ולא כמו שהרב הנ"ל דרש ואמר:
שיהיה שלום בין בני זוג זה נגד הטבע,
ואיך דורשים זאת מהאדם? אלא אם
תקיים את התורה והמצוות כמו שצריך,
אז תקבל סייעתא דשמיא נגד הטבע...
כי גם אם נאמר ככה, כמה זמן יכולים
להחזיק 'נגד הטבע'?... הרי אפילו קריעת
ים סוף בעצמה - זה היה בסה"כ למשך

זהו: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה - משה רבינו קורא לכולם! ו'ביום השמיני' הוא ענין של בינה, וכמו ענין "שמונת ימי חנוכה", שזה ענין של הארת הבינה, היינו שאדם זוכה להבין את הלימוד האמור. וזהו גם ענין ימי ספירת העומר שאנחנו נמצאים בהם, שסופרים שבעה שבועות כדי להגיע ליום החמישים - שהוא כנגד הבינה. הפסוק אומר (ויקרא כג, טז) "תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם", ושואל רבי נתן: וכי 'חמישים יום' סופרים? הלא רק ארבעים ותשעה ימים סופרים, ומהו שהתורה הקדושה אומרת "תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם"? אבל הכוונה היא, שבכל יום ממ"ט הימים אנחנו סופרים "ליום החמישים" - כדי להגיע לשער הבינה, אלו 'חמישים' שערי בינה. בכל יום אנחנו מתקרבים לזה! כל הספירה היא כדי להתקרב לשער החמישים! שאז אדם מקבל בינה עליונה - זו הדעת של משה רבינו, שהוא נסתלק ב"הר נבו" - נ"ו"ן בו, שער החמישים.

אם הזכרנו את הר נבו, יש לזה קשר לעניינא דימא - הילולת יהושע בן נון, וכנדפס בספר 'חיי מוהרא"ש', שפעם הגיע מוהרא"ש לקבר יהושע בן נון, והיו שם דברים איומים וכו', והדבר העיקרי שהיה שם, שמוהרא"ש רצה לדעת איפה משה רבינו קבור, ושאל על כך את יהושע בן נון.

והנה לכאורה יש בזה שאלה פשוטה: הלוא פסוק מפורש הוא בסוף ספר

אבל בעצם יש מדרש שמובא בו שמה רבינו קבור במערת המכפלה יחד עם האבות הקדושים, ואמנם האם הכוונה ממש בגשמיות - הרי כתוב באמת שנקבר בהר נבו, אבל לכה"פ ברוחניות - משה רבינו הוא אחדות אחת עם האבות הקדושים במערת המכפלה! ולפי זה כבר נמתק קצת העניין הזה שמוהרא"ש רצה להגיע ליהושע בן נון על זה, ואכן מוהרא"ש אמר, שפעם אחת כשהוא היה שם הוא פעל את זה.

הכלל, משה רבינו הסתלק ב'הר נבו' - אותיות נ"ו"ן בו, ענין של שער החמישים, והוא יש לו 'כח המושך', שזה הצדיק, שהוא משפיע עלינו מן האור הזה, והוא מושך אותנו אל הקדושה! ואשרי הזוכה להבין את זה - שהאור של הצדיקים מושך אותנו! האור של רבינו זה 'נִצָּח שְׁבִגְבוּרָה' - שזה מנצח את הכל! וזה קיים לנצח - זה לא 'חד-פעמי' לזמן קצר... לא ולא! זה קיים לנצח! הגבורה הזאת, תחיית המתים של האדם, העניין של מסירות נפש - אלו כל ענייני יצחק אבינו שהוא כנגד ברכת "מחיה המתים" - זה דבר תמידי! ולכן מזכירים את זה עוד הפעם

להשלים את עצמנו! הרי זה החצי השני של השנה - בשבת זו כבר מברכים חודש אייר, וכבר צריכים לחשוב על ראש השנה... אנחנו נמצאים כבר בחלקה השני של השנה, וצריכים להתעורר להכין על ימי ר"ה הקדושים.

הקב"ה יעזור לנו, שנהיה מקורבים לצדיקים, ונזכה לקבל את 'כח המושך' - להימשך תמיד אחר הקדושה, אחר הצדיקים, ונזכה בקרוב שיבוא משיח צדקנו ותהא הגאולה השלימה!

ועוד הפעם - הן בבוקר, הן בצהריים, והן בערב, בכל פעם אנחנו מזכירים את הברכה הזאת, כדי שנזכה ש'כח המושך' הזה יחייה אותנו, ונקבל את ה'מפתח של תחיית המתים'!

הקב"ה יעזור לנו שנזכה להכניס בעצמנו את כל זה באמת, הנה עכשיו יצאנו מימי פסח הקדושים, וזה ע"י הצדיקים - משה רבינו הוציא אותנו, ולא בדחיקת השעה, ועכשיו אנחנו הולכים לקראת הקיץ, והקב"ה יעזור שיהיה קיץ בריא ושמח! ונזכה באמת בקיץ הזה

נרפם לעילוי נשמת ר' בנימין דב בן טוביה ז"ל
נפ' ה' ניסן תשפ"ה

breslev.shely@gmail.com